

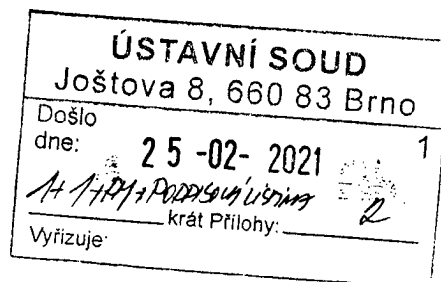
Nepředchází

US21011582

Potvrzení o doručení dokumentu

Organizace: Ústavní soud

Základní údaje

Číslo podání: US CKDP 0002890/21

Odesílatel Petr Toman - Toman Petr, JUDr.,
advokát

Věc: Návrh na zrušení ustanovení ochranného opatření MZDR ČR ze dne 14.2.2021, č. j. MZDR 20599/2020-56/MIN/KAN, podle čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy České republiky a podle § 64 odst. 2 písm. b) zák. o ÚS; Návrh na přednostní projednání podle § 39 zák. o ÚS

Doručeno: 25. 2. 2021 14:38:46

K Rukám:

ID zprávy: DZ-127449

Do vlastních rukou: Ne

Email/DS: 5hkf4vc

Spisová značka:

SP. Zn. Odesílatele:

Seznam validací

Výsledek	Soubor	Subjekt certifikátu	Vystavitel
Příloha je validní	Dopis-ze-den-9.-2.-2021-I.jpeg		
Příloha je validní	Dopis-ze-den-9.-2.-2021-II.jpeg		
Příloha je validní	Návrh-senátorů-na-zrušení-ustanovení-ochranného-opatření-MZ.pdf		
Podpis je platný	Návrh-senátorů-na-zrušení-ustanovení-ochranného-opatření-MZ.pdf	SERIALNUMBER=MPSV-1821258307, E=toman@iustitia.cz, CN=JUDr. Petr Toman, OU=Clients, O=elidentity a.s., C=CZ	CN=ACAeID3.1 - Issuing Certificate, OU=Qualified Trust Service Provider, OID.2.5.4.97=VATCZ-27112489, O=elidentity a.s., C=CZ
Podpis je platný	Návrh-senátorů-na-zrušení-ustanovení-ochranného-opatření-MZ.pdf	SERIALNUMBER=MPSV-1821258307, E=toman@iustitia.cz, CN=JUDr. Petr Toman, OU=Clients, O=elidentity a.s., C=CZ	CN=ACAeID3.1 - Issuing Certificate, OU=Qualified Trust Service Provider, OID.2.5.4.97=VATCZ-27112489, O=elidentity a.s., C=CZ
Příloha je validní	Plná-moc-dr.-Chalánková.pdf		
Podpis je platný	Plná-moc-dr.-Chalánková.pdf	SERIALNUMBER=MPSV-1821258307, E=toman@iustitia.cz, CN=JUDr. Petr Toman, OU=Clients, O=elidentity a.s., C=CZ	CN=ACAeID3.1 - Issuing Certificate, OU=Qualified Trust Service Provider, OID.2.5.4.97=VATCZ-27112489, O=elidentity a.s., C=CZ
Podpis je platný	PrijataDZ.zfo	SERIALNUMBER=S91490, CN=Informační systém datových schránek - produkční prostředí, O=Ministerstvo vnitra České republiky, OID.2.5.4.97=NTRCZ-00007064, C=CZ	CN=PostSignum Qualified CA 4, O="Česká pošta, s.p.", OID.2.5.4.97=NTRCZ-47114983, C=CZ

založeno 1990

Nepředchází

TOMAN & PARTNEŘI ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Trojanova 12
120 00 Praha 2
www.iustitia.cz

tel.: +420 234 701 111
tel.: +420 224 918 490
e-mail: ak@iustitia.cz

ÚSTAVNÍ SOUD	
Joštova 8, 660 83 Brno	
Došlo dne:	25 -02- 2021 1
_____ krát Přílohy: _____	
Vyřizuje:	

Ústavní soud České republiky
Joštova 8
660 83 Brno

V Praze dne 25. února 2021

Navrhovatelé: **Skupina senátorů uvedených na následující straně**
za něž jedná senátorka MUDr. Jitka Chalánková

Právně zastoupeni: **JUDr. Petrem Tomanem, LL.M.,** advokátem ev. č. ČAK 0685
sídlem Trojanova 2022/12, 120 00 Praha

Účastník řízení: **Ministerstvo zdravotnictví České republiky**
Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha

JUDr. Petr Toman
Digitálně podepsal JUDr. Petr Toman
Datum: 2021.02.25 13:58:56 +01'00'

N á v r h

na zrušení ustanovení ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví České republiky ze dne 14. 2. 2021, č. j. MZDR 20599/2020-56/MIN/KAN, podle čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy České republiky a podle § 64 odst. 2 písm. b) zákona o Ústavním soudu

N á v r h

na přednostní projednání podle § 39 zákona o Ústavním soudu

*datovou zprávou
plná moc
podpisová listina navrhovatelů
příloha dle textu*

Navrhovatelé:

1. Jitka Chalánková
2. Lumír Aschenbrenner
3. Michael Canov
4. Tomáš Czernin
5. Martin Červíček
6. Alena Demnerová
7. Ladislav Faktor
8. Tomáš Fiala
9. Jaroslav Chalupský
10. Tomáš Jirsa
11. Pavel Karpíšek
12. Michal Kortyš
13. Rostislav Košťial
14. Roman Kraus
15. Miroslava Němcová
16. Raduan Nwelati
17. Zdeněk Nytra
18. Ondřej Šimetka
19. Jan Tecl
20. Vladislav Vilímeč

I. Úvod

[1] Ministerstvo zdravotnictví postupem podle § 68 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o ochraně zdraví“), nařídilo ochranné opatření ze dne 14. 2. 2021, č. j. MZDR 20599/2020-56/MIN/KAN (dále jen „ochranné opatření“), kterým upravilo práva a povinnosti osob stran předcházení šíření pandemie onemocnění COVID-19 vč. návratu osob do České republiky, a to mj. následujícím způsobem:

- bod I.3 písm. b) a c): „... všem osobám, které pobývaly déle než 12 hodin v posledních 14 dnech na území států, které jsou na seznamu zemí s vysokým rizikem výskytu onemocnění COVID-19 dle bodu III.1, před vstupem na území České republiky disponovat písemným potvrzením akreditované laboratoře o negativním výsledku antigenního nebo RT-PCR testu; antigenní test musí být proveden nejvýše 24 hodin a RT-PCR test nejvýše 72 hodin před započítáním cesty,

(...) a písemné potvrzení podle písmene b) při hraniční nebo pobytové kontrole,“

- bod I.4 písm. b) a c): „... všem osobám, které pobývaly déle než 12 hodin v posledních 14 dnech na území států, které jsou na seznamu zemí s velmi vysokým rizikem výskytu onemocnění COVID-19 dle bodu III.1, před vstupem na území České republiky disponovat písemným potvrzením akreditované laboratoře o negativním výsledku RT-PCR testu, který byl proveden nejvýše 72 hodin před započítáním cesty,

(...) a písemné potvrzení podle písmene b) při hraniční nebo pobytové kontrole,“

(dále společně jen „napadaná ustanovení“).

[2] Z toho plyne, že pokud osoba (tj. i občan České republiky) nepředloží při vstupu do České republiky negativní test, tj. buď fakticky nebude v jeho dispozici nebo bude pozitivně testován na onemocnění COVID-19, nebude mu povolen vstup do České republiky, s výjimkami v opatření uvedenými.

II. Aktivní legitimace

- [3] Navrhovatelé jsou aktivně legitimováni k podání tohoto návrhu ve smyslu § 64 odst. 2 písm. b) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu (dále jen „zákon o Ústavním soudu“), jakožto skupina senátorů.

III. Pravomoc Ústavního soudu

- [4] Ústavní soud je podle čl. 87 odst. 1 písm. b) zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava“), povolán k rozhodování o zrušení jiných právních předpisů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem nebo zákonem.
- [5] Napadaná ustanovení ochranného opatření považují navrhovatelé za protiústavní. Vzhledem k tomu, že jsou součástí jiného právního předpisu – ochranného opatření (tj. opatření obecné povahy), dovolávají se postupem podle § 64 a násl. zákona o Ústavním soudu jejich zrušení z důvodu jejich rozporu s čl. 14 odst. 4 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“).

IV. Přezkoumatelnost ochranného opatření

- [6] Jak již zmíněno výše, Ústavní soud rozhoduje podle čl. 87 odst. 1 písm. b) o zrušení jiných právních předpisů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem nebo zákonem. Tento článek je součástí Ústavy ode dne její účinnosti dne 1. 1. 1993.
- [7] Institut opatření obecné povahy byl do právního řádu České republiky nově (!) zaveden zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, s účinností ode dne 1. 1. 2006. Tedy 13 let po nabytí účinnosti rozebíraného článku Ústavy, který navíc v souvislosti s tím nedoznal žádné změny.
- [8] Opatřením obecné povahy předcházela obsahově obdobná opatření, která byla vydávána nejen před okamžikem účinnosti správního řádu, ale také před okamžikem účinnosti Ústavy. Šlo např. o územní plány, návštěvní řády chráněných přírodních území a ochranná opatření před zavlečením infekčních onemocnění ze zahraničí. Formálně nešlo o opatření obecné povahy, když ta ještě neexistovala, materiálně však takové akty správních orgánů podobu dnešních opatření obecné povahy vykazovala.

- [9] Význam čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy je třeba chápat v kontextu doby, ve které nabyl účinnosti. Tím spíše, když dodnes nedoznal změny. Proto je třeba zmíněný článek vykládat tak, že zahrnuje i ty jiné právní předpisy, které jsou dnes vydávány ve formě opatření obecné povahy. Na tom nemůže nic změnit ani čl. 87 odst. 3 písm. a) Ústavy, díky kterému je možné svěřit přezkum **zákonnosti** právních předpisů nebo jejich jednotlivých ustanovení Nejvyššímu správnímu soudu, jak ohledně opatření obecné povahy činí § 4 odst. 2 písm. c) a § 101a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní. Tím však nemůže být dotčeno oprávnění Ústavního soudu přezkoumávat jiné právní předpisy (opatření obecné povahy) z pohledu **ústavnosti**. Opačný výklad by znamenal nepřípustný zásah do materiálního ohniska Ústavy, jak zapovídá čl. 9 odst. 2 Ústavy. Lhostejno, zda by byl proveden na základě ústavního, či „prostého“ zákona.
- [10] Navrhovatelé jsou si vědomi stanoviska Ústavního soudu obsaženého v nálezu ze dne 21. 1. 2010, sp. zn. III. ÚS 456/09. Zároveň však poukazují na text v tomto rozhodnutí uvedený: *„Specifický charakter opatření obecné povahy a přezkumu ve správním soudnictví (...) vylučuje, aby ústavní stížnost mohla být efektivně podána přímo proti tomuto opatření, ale lze ji uplatnit toliko až proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, kterým bylo opatření obecné povahy přezkoumáno (srov. kupříkladu usnesení Ústavního soudu ze dne 2. 4. 2009 sp. zn. Pl. ÚS 22/08; (...)) Z toho plyne, že ačkoli územní plán – jakožto opatření obecné povahy – je z povahy věci způsobilý zasáhnout do vlastnického práva (čl. 11 Listiny) jím dotčených subjektů, případně práv dalších, včetně práva podnikat dle čl. 26 odst. 1 Listiny, může se v řízení o ústavní stížnosti stěžovatel dovolávat jejich porušení jen prostřednictvím argumentu, že těmto právům neposkytl adekvátní ochranu nikoli orgán, který opatření obecné povahy vydal, nýbrž Nejvyšší správní soud v rozhodnutí vydaném podle ustanovení § 101d s. ř. s.“.* Z uvedeného plyne, že opatření obecné povahy může být Nejvyšším správním soudem přezkoumáno toliko z pohledu jeho zákonosti (viz čl. 87 odst. 3 písm. a) Ústavy). Zároveň je citací vyloučená možnost přezkoumat opatření obecné povahy Ústavním soudem z pohledu ústavnosti. Ústavní soud totiž, jak sám uvádí, může pouze zkoumat porušení základních lidských práv a svobod Nejvyšším správním soudem při přezkumu zákonosti opatření obecné povahy – nemůže však zkoumat samotné opatření.
- [11] Takový závěr lze přijmout ve vztahu k řízení o ústavní stížnosti, nikoliv však ve vztahu k návrhu skupiny senátorů ve smyslu § 64 zákona o Ústavním soudu v případě, že napadají – jako v tomto případě – soulad opatření obecné povahy s ústavním pořádkem.

- [12] Popsané je také třeba dát do kontextu v čase proměnlivého znění zákona o ochraně zdraví, zejm. jeho § 68, 80 a 94a. Konkrétně na základě rozsáhlé novely zmíněného zákona provedené zákonem č. 267/2015 Sb. začala být celá řada ochranných opatření Ministerstva zdravotnictví, vč. ochranných opatření k ochraně před zavlečením infekčních onemocnění ze zahraničí, vydávána ve formě opatření obecné povahy. Předtím však tuto povahu formálně neměla, a tudíž se proti nim dalo brojit čl. 87 odst. 1 písm. b) Ústavy, resp. § 64 odst. 2 zákona o Ústavním soudu.
- [13] Pouhou změnou formy, tj. z ochranných opatření na opatření obecné povahy při nezměněné materiální stránce takových právních předpisů, nelze vyloučit ústavní přezkum dle podaného návrhu. O to spíše, když by takové vyloučení mělo původ v „prostém“ zákonu. Z toho důvodu je třeba i na ochranná opatření Ministerstva zdravotnictví nařízená postupem podle § 68 odst. 1 zákona o ochraně zdraví nahlížet jako na jiný právní předpis, který může být Ústavním soudem zcela nebo částečně zrušen pro svůj rozpor s ústavním pořádkem České republiky.
- [14] Tedy s ohledem na to, že
- jiný právní předpis specifikovaný v čl. 87 Ústavy a v navazujících ustanoveních zákona o Ústavním soudu je třeba vykládat v kontextu doby přijetí Ústavy, tedy že i normativní právní akty, které jsou dnes vydávány ve formě opatření obecné povahy, jsou s to být předmětem přezkumu Ústavním soudem,
 - zavedením institutu opatření obecné povahy do českého právního řádu nedošlo ke změně ústavního pořádku, jmenovitě nebylo odebráno oprávnění Ústavnímu soudu tato přezkoumávat z pohledu ústavnosti, ani nebylo odebráno skupině senátorů právo takový návrh podat,
 - ochranná opatření Ministerstva zdravotnictví k ochraně před zavlečením infekčního onemocnění ze zahraničí byla předtím, než začala být vydávána ve formě opatření obecné povahy, vydávána jako právní předpis *sui generis*, formálně od opatření obecné povahy odlišný, materiálně však totožný, a
 - ustanovení § 87 odst. 3 písm. a) Ústavy nedovoluje přenést na Nejvyšší správní soud rozhodování o souladu jiných právních předpisů s ústavním pořádkem České republiky,

jsou navrhovatelé přesvědčeni, že Ústavní soud je oprávněn přezkoumat ochranné opatření, resp. jeho napadaná ustanovení.

V. Neústavnost ustanovení ochranného opatření

[15] Čl. 14 Listiny zní:

- 1) *„Svoboda pohybu a pobytu je zaručena.*
- 2) *Každý, kdo se oprávněně zdržuje na území České a Slovenské Federativní Republiky, má právo svobodně je opustit.*
- 3) *Tyto svobody mohou být omezeny zákonem, jestliže je to nevyhnutelné pro bezpečnost státu, udržení veřejného pořádku, ochranu zdraví nebo ochranu práv a svobod druhých a na vymezených územích též z důvodu ochrany přírody.*
- 4) *Každý občan má právo na svobodný vstup na území České a Slovenské Federativní Republiky. Občan nemůže být nucen k opuštění své vlasti.*
- 5) *Cizinec může být vyhoštěn jen v případech stanovených zákonem.“*

[16] Z kontextu celého ustanovení, resp. z řazení jednotlivých odstavců je zřejmé, že ustanovení odst. 1 až 3 jsou obecná: odst. 1 zaručuje svobodu pobytu a pohybu, odst. 2 právo opustit zemi a odst. 3 obsahuje výčet důvodů, kdy tato obecná ustanovení mohou být omezena, a nezbytnou formu takového omezení. Tato ustanovení se týkají všech, kdo se zdržují na území České republiky, občanů i cizinců. Odst. 4 a 5 představují specifickou, zvláštní právní úpravu.

[17] Čl. 14 odst. 5 Listiny obsahuje speciální úpravu vyhoštění cizinců, přičemž možnost jejich vyhoštění je širší, než by dovolovala obecná úprava podle čl. 14 odst. 3 Listiny. Vyhoštění cizinců je limitováno pouze formou, neplatí pro ně taxativní výčet důvodů uvedený v odst. 3.

[18] Konečně čl. 14 odst. 4, který se tento návrh snaží ochránit, dává každému občanu právo kdykoli vstoupit na území České republiky a zakazuje komukoli nutit občana, aby opustil svoji vlast. Toto ustanovení neobsahuje žádné výjimky – pokud by ústavodárce chtěl, aby se omezení uvedená v odst. 3 uplatnila i ve vztahu k odst. 4, umístil by je až za něj a nikoli před něj. Donutit občana zůstat mimo vlast znamená nutit jej pobývat v cizím prostředí, kde nemusí být schopen se orientovat, dlouhodobě žít a kde nemusí mít k dispozici zacházení a pomoc, které jej vedou k návratu do vlasti. Význam zmiňovaného článku potvrzuje komentář: „*Jak podle čl. 14 odst. 4*

Listiny, tak podle čl. 3 Protokolu č. 4 k Úmluvě jde o právo absolutní, a jeho absolutnost je ještě podpořena (například vůči státům, které Protokol č. 4 neratifikovaly, jako je Spojené království) tím, že některé formy vyhoštění občanů mohou dokonce porušovat absolutní zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení (viz souhlasné stanovisko Fawcetta ke zprávě EKLP East African Asians proti Spojenému království)¹, i Ústavní soud v nálezu ze dne 3. 5. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 66/04: „Ustanovení čl. 14 odst. 4 Listiny, podle jehož věty první má každý občan právo na svobodný vstup na území republiky, a podle věty druhé občan nemůže být nucen k opuštění své vlasti, zcela jistě znemožňuje vyloučit českého občana ze společenství občanů České republiky jako demokratického státu, k němuž ho váže pouto státního občanství.“

- [19] Účelem tohoto návrhu v žádném případě není sabotovat úsilí vlády při ochraně veřejnosti před zavlečením onemocnění COVID-19 ani bagatelizovat nebezpečí touto nemocí způsobené. Navrhovatelé jsou si vědomi, že situace je velmi vážná, a vycházejí z toho. Ani to však neospravedlňuje veřejnou moc slevit z ochrany základních práv a svobod nad míru, kterou ústavní pořádek v nouzovém stavu dovoluje, nadto v situaci, kdy existují alternativní řešení.
- [20] Občanům České republiky není dovoleno bránit v návratu do vlasti. Toto právo kdykoli se vrátit domů, do České republiky, je chráněno čl. 14 odst. 4 Listiny. Uvedené, pro ústavy ne zcela typické ustanovení, se do Listiny dostalo v reakci na Akci Asanace, v rámci které bývalá Státní bezpečnost v letech 1977 až 1984 donutila k nedobrovolné emigraci 280, tedy cca 15 % z celkového počtu signatářů Charty 77.² Rozebíraný článek tak má nejen význam ústavněprávní, ale hraje i zásadní symbolickou roli v postkomunistické demokratizaci České republiky, resp. bývalého Československa. To potvrzuje i odborná literatura: „*Komentovaný čl. 14 odst. 4 zakotvuje ve vztahu ke svobodě pohybu a pobytu garance specifické pro občany ČR (srov. čl. 42*

¹ *Listina základních práv a svobod: komentář*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN isbn:978-80-7357-750-6. čl. 14.

² NAVARA, Luděk a Josef ALBRECHT. *Abeceda komunismu*. Brno: Host, 2010. ISBN 978-80-7294-340-1. s. 16., či nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 5. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 66/04: „*Pojem zákazu „nucení k opuštění vlasti“ lze interpretovat jak extenzivně, tak restriktivně. Ústavní soud, ve shodě s navrhovateli, soudí, že pro vyřešení otázky významu čl. 14 odst. 4 Listiny je třeba hledat jeho objektivní smysl. Pro posouzení významu tohoto ustanovení Listiny mají své místo zejména historické motivy přijetí této úpravy. Ustanovení čl. 14 odst. 4 věty druhé Listiny se poprvé objevilo v rámci čl. 15 odst. 2 návrhu Listiny ve zprávě ústavněprávních výborů Sněmovny lidu a Sněmovny národů ze dne 7. ledna 1991 (viz tisk 392, <http://www.psp.cz>). Ústavní soud se shoduje jak s navrhovateli, tak s účastníky tohoto řízení, že zkušenost se zločiny komunistického režimu hrála při utváření Listiny nepominutelnou roli. Tuto roli sehrála i při tvorbě současného čl. 14 odst. 4 Listiny na přelomu let 1990 a 1991 tehdy ještě zcela nedávná zkušenost, spojená zejména s akcí „Asanace“, při níž komunistický režim nutil nepohodlné osoby k opuštění republiky. Historický výklad tedy svědčí pro to, že ustanovení čl. 14 odst. 4 Listiny se nikdy netýkalo extradice.“*

odst. 1), konkrétně garanci svobodného vstupu na území ČR a zákaz nucení občanů k opuštění vlasti. Toto ustanovení je třeba vnímat v kontextu historických okolností, které vedly ústavodárce k jeho zakotvení v Listině. Jedná se zejména o praktiky komunistického režimu, ...“³

- [21] Ochranné opatření vyžaduje, aby osoby pobývající určitou dobu v zahraničí a vstupující na území České republiky disponovaly písemným potvrzením akreditované laboratoře o negativním výsledku RT-PCR, popř. antigenního testu. Z tohoto ustanovení existuje mnoho výjimek, nikoli však obecná výjimka pro občany České republiky⁴, ani není stanoveno, za jakých podmínek smějí na území České republiky vstoupit její občané, kteří byli testováni pozitivně nebo nemají fakticky v dispozici požadovaný test. To znamená, že takovým občanům České republiky nebude vstup na území vlasti umožněn, resp. zřejmě jim v něm bude orgány veřejné moci zabráněno.
- [22] **To však popírá právo občanů České republiky zakotvené v čl. 14 odst. 4 Listiny svobodně vstoupit na území své vlasti.**
- [23] Navrhovatelé jsou toho názoru, že pozitivně testovaným občanům nebo občanům trpícím nemocí COVID-19 lze omezit svobodu pobytu a pohybu na území České republiky (zejm. s ohledem na zákon o ochraně zdraví), např. nařízením povinné karantény či hospitalizace, ale nelze jim bránit v návratu do České republiky, resp. je nutit podrobit se léčení v jiné zemi (aniž by jakkoli Česká republika takové léčení pro své občany zajistila). K takovému postupu ale vedou napadaná ustanovení, a proto jsou v rozporu s ústavním pořádkem, resp. čl. 14 odst. 4 Listiny.
- [24] Jak již nastíněno výše, ochranné opatření obsahuje v bodě I.5 taxativní a dlouhý výčet výjimek z povinnosti vykázat se při vstupu na území České republiky negativním testem. Neobsahuje však žádnou výjimku, která by se týkala obecně občanů České republiky, až na obecně formulovanou skupinou osob, které tuto povinnost splnit nemusí. Těmi jsou osoby mladší 5 let.
- [25] Protože správní orgány jsou povinny se ochranným opatřením řídit, nesmějí vpustit na území České republiky žádného občana staršího 5 let, který se negativním testem prokázat nemůže, a

³ HUSSEINI, Faisal. *Listina základních práv a svobod: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-812-2. čl. 14.

⁴ Výjimka je stanovena pouze pro děti mladší 5 let, nikoli ale už pro rodiče, kteří je ze zahraničí doprovázejí (bod I.5 písm. d) ochranného opatření).

to bez ohledu na to, zda pouze zanedbal svou povinnost nebo proto, že se může vykázat testem pozitivním.

- [26] Zvlášť absurdní a nanejvýš nežádoucí situace mohou nastat, pokud se ze zahraničí vrací do vlasti pozitivní osamělý rodič s dítětem mladším pěti let – pokud by rodič jako zákonný zástupce dítěte trval na jeho návratu do České republiky, při důsledné aplikaci ochranného opatření by musel být od dítěte odloučen, neboť by sám do vlasti vpuštěn nebyl.
- [27] Absurdnost celé situace dokresluje to, že k omezování možnosti občanů České republiky vracet se do vlasti v průběhu pandemie až dosud nedošlo. Ještě ochranné opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 4. 1. 2021, č. j. MZDR 20599/2020-46/MIN/KAN, stanovilo pouze povinnost vyplnit příjezdový formulář, strpět při přechodu státní hranice kontrolu příznaků infekčního onemocnění a podrobit se do pěti dnů od příjezdu RT-PCR testu (a popř. následné karanténě či léčbě). Z uváděných důvodů navrhovatelé podávají tento návrh na zrušení bodu I.3 písm. b) a bodu I.4 písm. b) ochranného opatření pro jejich rozpor s čl. 14 odst. 4 Listiny.
- [28] Co se týče textu bodů I.3 písm. c) a I.4 písm. c) ochranného opatření totožně znějících: „... *a písemné potvrzení podle písmene b) při hraniční nebo pobytové kontrole*“, tyto bezprostředně navazují na ustanovení navržená ke zrušení výše, resp. je duplikují a významově s nimi souzní. Proto jsou i tato ustanovení, z totožných důvodů popsaných výše, ve specifikovaném rozsahu navržena ke zrušení pro rozpor s čl. 14 odst. 4 Listiny.
- [29] Naopak navrhovatelé nenavrhují zrušit ani částečně bod III.6 ochranného opatření, které umožňuje nahradit negativní test potvrzením Ministerstva zahraničních věcí České republiky o nemožnosti provést testování v zemi odjezdu. Je pravdou, že toto ustanovení by se po zrušení napadaných ustanovení stalo vůči občanům České republiky nadbytečné.
- [30] Závěrem navrhovatelé poukazují na to, že senátorka MUDr. Jitka Chalánková se pokusila podání tohoto návrhu předejít a obrátila se proto svým dopisem ze dne 9. 2. 2021 na předsedu vlády Ing. Andreje Babiše s žádostí o zjednání nápravy. Dopis byl zaslán na vědomí i ministru zdravotnictví doc. MUDr. Janu Blatnému, PhD. Bohužel, ani předseda vlády, ani ministr zdravotnictví, se do dnešního dne nevyjádřili.

Důkaz: Dopis ze dne 9. 2. 2021

VI. Alternativní návrh

- [31] Navrhovatelé si jsou vědomi omezení pravomoci Ústavního soudu čl. 87 odst. 1 a 2 Ústavy rozhodovat o zrušení zákonů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem, resp. o zrušení jiných právních předpisů nebo jejich jednotlivých ustanovení, jsou-li v rozporu s ústavním pořádkem nebo zákonem. Pravomoc Ústavního soudu je tím oprávněně limitována, aby nedocházelo k nahrazování zákonodárné činnosti Parlamentu České republiky tímto soudem. Tedy aby se Ústavní soud nestal z tzv. negativního zákonodárce pozitivním zákonodárcem. To je nepochybně správné. Protože však negativní a pozitivní normotvorba představují dvě strany jedné mince a jsou v praxi neoddelitelné, limituje to dosažení cílů soudní kontroly ústavnosti právních předpisů a často to znamená přesah jdoucí nad rámec samotné protiústavnosti kontrolovaných ustanovení, popř. je možno dosáhnout téhož cíle různými způsoby.
- [32] V případě návrhu uvedeného v kapitole V. je cenou za zrušení napadených ustanovení rozšíření možnosti vstupu na území České republiky nejen pro občany České republiky, ale pro všechny osoby – znamenalo by to, že nikdo se nebude muset na hranicích prokazovat negativním testem. To je v současné situaci vysoká cena za dodržení ústavnosti pokřivené ochranným opatřením Ministerstva zdravotnictví.
- [33] Navrhovatelé se proto snažili nalézt řešení, které by neznamenal uvolnění ochranných opatření i pro cizince, jež nemohou být nositeli základního práva podle čl. 14 odst. 4 Listiny (kdy navíc takový postup může založit protiústavnost ochranného opatření jako celku). Takové řešení spočívá ve změně významu bodu I.5 písm. h) ochranného opatření tak, aby v něm zůstala zachována pouze slova „občany České republiky“. Vznikla by tak obecná výjimka z aplikace napadených ustanovení pro všechny občany České republiky. Cenou tohoto řešení by bylo, že:
- na občany České republiky vracející se z rizikových zemí by se nevztahovaly ani povinnosti uvedené v bodě I.3 písm. a), c) a d) a v bodě I.4 písm. a), c) a d) (tj. povinnosti vyplnit příjezdový formulář a do 5 dnů po návratu se podrobit RT-PCR testu), a
 - usnadnění spočívající v možnosti nahradit negativní test lékařským potvrzením o absenci známek onemocnění COVID-19, resp. o jeho prodělání, by zcela přestala existovat, a to pro všechny.

[34] Shledá-li tedy Ústavní soud návrh ve smyslu kapitoly V. nedůvodný, podávají navrhovatelé alternativně návrh na zrušení slov „*občany Evropské unie a držitele platného dlouhodobého víza, průkazu o povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu na území České republiky vydaných Českou republikou, kteří předloží písemné lékařské potvrzení v anglickém jazyce, a to lékařem působícím v České republice nebo v jiném členském státě Evropské unie o tom, že nemají klinické známky onemocnění COVID-19, prokazatelně prodělali onemocnění COVID-19, absolvovali podle platných mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví nebo opatření jiného členského státu Evropské unie izolaci ve stanoveném rozsahu z důvodu pozitivního výsledku RT-PCR testu a o tom, že od prvního pozitivního výsledku RT-PCR testu neuplynulo více než 90 dní; potvrzení musí obsahovat razítko, identifikační údaje lékaře a telefonické spojení; možný vzor potvrzení je zveřejněn na webových stránkách Ministerstva zdravotnictví,*“ v bodu I.5 písm. h) ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 2. 2021, č. j. MZDR 20599/2020-56/MIN/KAN. To z důvodu, že ochranné opatření porušuje jako celek čl. 14 odst. 4 Listiny. Pokud soud vyhoví popisovanému alternativnímu návrhu, ochranné opatření bude v souladu s ústavním pořádkem.

VII. Přednostní projednání

[35] Vzhledem k tomu, že všem občanům České republiky vracějícím se do vlasti hrozí závažná újma nejen na jejich právu na návrat do vlasti, ale též újma na jejich zdraví, popř. ohrožení jejich života, pokud by se jim v důsledku důsledné aplikace napadených ustanovení nedostalo včas řádné lékařské péče, podávají navrhovatelé návrh na přednostní projednání podle § 39 zákona o Ústavním soudu. To i z důvodu, že také hrozí nucené oddělení dětí mladších 5 let od jejich rodičů. Popsaný stav se potenciálně dotýká 2,5 milionu Čechů žijících odhadem k roku 2017 trvale mimo území České republiky, stejně jako ostatních obyvatel České republiky, kteří vycestovali krátkodobě.

VIII. Návrh

[36] Navrhovatelé z výše uvedených důvodů navrhují, aby plénum Ústavního soudu vydalo podle § 70 zákona o Ústavním soudu následující

n á l e z

- I. Bod I.3 písm. b) a bod I.4 písm. b) ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 2. 2021, č. j. MZDR 20599/2020-56/MIN/KAN, se dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů zrušují.
- II. Slova „*a písemné potvrzení podle písm. b) při hraniční nebo pobytové kontrole*“ v bodu I.3 písm. c) a slova „*a písemné potvrzení podle písm. b) při hraniční nebo pobytové kontrole*“ v bodu I.4 písm. c) ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 2. 2021, č. j. MZDR 20599/2020-56/MIN/KAN, se dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů zrušují.

[37] Nevyhoví-li Ústavní soud uvedenému, navrhuji alternativně navrhopatelé, aby plénum Ústavního soudu vydalo podle § 70 zákona o Ústavním soudu následující

n á l e z

- I. Slova „*občany Evropské unie a držitele platného dlouhodobého víza, průkazu o povolení k dlouhodobému, přechodnému nebo trvalému pobytu na území České republiky vydaných Českou republikou, kteří předloží písemné lékařské potvrzení v anglickém jazyce, a to lékařem působícím v České republice nebo v jiném členském státě Evropské unie o tom, že nemají klinické známky onemocnění COVID-19, prokazatelně prodělali onemocnění COVID-19, absolvovali podle platných mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví nebo opatření jiného členského státu Evropské unie izolaci ve stanoveném rozsahu z důvodu pozitivního výsledku RT-PCR testu a o tom, že od prvního pozitivního výsledku RT-PCR testu neuplynulo více než 90 dní; potvrzení musí obsahovat razítko, identifikační údaje lékaře a telefonické spojení; možný vzor potvrzení je zveřejněn na webových stránkách Ministerstva zdravotnictví,*“ v bodu I.5 písm. h) ochranného opatření Ministerstva zdravotnictví ze dne 14. 2. 2021, č. j. MZDR 20599/2020-56/MIN/KAN, se dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů zrušují.

skupina senátorů Senátu Parlamentu České republiky
jednající senátorkou MUDr. Jitkou Chalánkovou